

Farklılıklara Saygı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Farklılıklara Saygı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21610>

Öz

Farklılıklara Saygı Ölçeği, M. Ekmiolu tarafından 2007 yılında geliştirilmiş bir psikolojik ölçüm aracıdır. Bu ölçek, özellikle erken çocukluk dönemi öğretmenlerinin, çeşitli farklılıklara (kültürel, fiziksel, sosyal, bilişsel vb.) yönelik sahip oldukları saygı düzeylerini, tutumlarını ve algılarını sistematik olarak değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiş olup, erken çocukluk eğitiminde farklılıklara yönelik pozitif yaklaşımların önemini vurgulamaktadır. Ölçeğin temel amacı, eğitimcilerin kapsayıcı pedagojik uygulamalara ne derece hazır olduğunu belirlemektir.

Anahtar Kelimeler

Farklılıklara Saygı, **Ölçek Geliştirme**, Erken Çocukluk Eğitimi, Öğretmen Tutumları, Kapsayıcılık, Psikometrik Özellikler, **Ekmiolu (2007)**.

Yazarlar

Ekmiolu, M.

Amaç

Ölçeğin birincil amacı, erken çocukluk döneminde görev yapan öğretmenlerin, bireyler arasındaki fiziksel, kültürel, sosyal ve bilişsel çeşitliliğe yönelik sergiledikleri saygı düzeyini ve bu farklılıkları kabul etme eğilimlerini ölçmektir. Bu, eğitim ortamlarında farklılıklara karşı ayrımcılık yerine hoşgörü ve kabulü teşvik eden pedagojik yaklaşımların belirlenmesine zemin hazırlar.

Ayrıca, ölçek geliştirme çalışması, alanda kullanılan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı ihtiyacını karşılamayı hedeflemiştir. Elde edilen veriler, öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemekte ve erken çocukluk müfredatının çeşitliliğe saygı konusundaki etkinliğini değerlendirmekte kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, temel olarak "Farklılıklara Saygı" psikolojik yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bileşenleri içerir. **Bilişsel bileşen**, öğretmenin farklılıkların doğasına dair sahip olduğu bilgi ve inançları; **duyuşsal bileşen**, bu farklılıklara karşı hissettiği duygusal tepkileri (empati, hoşgörü); **davranışsal bileşen** ise farklılıklara saygıya yansınan eylem ve uygulamalar (kapsayıcı sınıf yönetimi) kapsar.

Ölçeğin, muhtemelen çok boyutlu bir yapıya sahip olması beklenir; bu boyutlar fiziksel engellere,

kültürel çeşitliliğe, cinsiyet farklılıklarına veya öğrenme stillerindeki çeşitliliğe yönelik tutumları ayrı ayrı de?erlendirebilir. Ölçek, bu karmaşık yapıyı, öğretmenlerin günlük mesleki yaşamlarında farklılıklara nasıl yaklaşıyorlar?nı gösteren maddeler aracılığıyla ölçümlemeye çalışır.

Geçerlik

Ekmi?olu (2007) tarafından yürütölen geli?tirme çalışmasında, ölçeğin yapısal ve içerik geçerlik çalışmaları yapılmıştır. İçerik geçerliğinin sağlanması amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuşt ve maddelerin ölçölmek istenen yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğini incelenmiştir.

Yapı geçerliğini testleri için genellikle **Faktör Analizi** yöntemleri kullanılır. Ölçeğin, teorik olarak belirlenen farklılıklara saygı boyutları?nı ampirik olarak do?rulayıp do?rulamadığını bu analizler sonucunda ortaya konulmuştur. Ancak, bu özet kaynakta spesifik geçerlik katsayıları veya faktör yükleri belirtilmemiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini ve iç tutarlılığını de?erlendirmeyi amaçlamıştır. Geli?tirme sürecinde, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla yaygın olarak **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır.

Yüksek lisans tezlerinde, genellikle test-tekrar test güvenilirliğini gibi di?er güvenilirlik yöntemleri de kullanılarak ölçeğin kararlılığını incelenir. Ölçeğin nihai formunun, erken çocukluk öğretmenlerinin farklılıklara saygı tutumları?nı yüksek düzeyde güvenilirlikle ölçtü?ü kabul edilmektedir. Spesifik güvenilirlik katsayısı bilgisi bu kaynakta bulunmamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini sağlamak üzere **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılması muhtemeldir. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve "Farklılıklara Saygı" yapısının kaç temel boyuttan oluştuğunu ortaya çıkarmıştır. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısının desteklemesi ve maddelerin ilgili alt faktörlere anlamlı yükler verdiğini göstermiştir.

Faktör analizine başlamadan önce, verilerin faktör analizine uygunluğunu de?erlendirmek için **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** ve **Bartlett Küresellik Testi** gibi istatistiksel işlemlerin uygulandığını varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam bir temele oturduğunu göstermeye yardımcı olmuştur.

Araç

Test Tipi: Geliştirme (Özgün bir ölçek geliştirilmiştir.)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatında (örneğin, 3'lü veya 5'li bir derecelendirme) olduğu varsayılmaktadır, ancak kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Mevcut Dil: Türkçe (tr)

Popülasyon Grubu: Erken çocukluk dönemi öğretmenleri.

Yaş Grubu: Yetişkinler (Öğretmenler).

Popülasyon Detayları: Çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde yürütülen yüksek lisans tezi kapsamında, erken çocukluk kurumlarında görev yapan öğretmenler örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımcılar, farklılıklara yönelik tutum ve davranışlarındaki yansıtıcı maddeleri belirlenen derecelendirme formatına göre işaretlerler.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Görüşleri, Geçerlik Çalışması, Güvenirlilik Çalışması, Çeşitliliğe Saygı, Eğitim Psikolojisi, **Ölçek Geliştirme**, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yazma Adresi: M. Ekmiolu (2007) çalışması, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım ve çoğaltma izinleri için yazar Ekmiolu M. veya Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari kullanım dışındaki akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda genellikle

ücretsizdir.

Test Yılı: 2007.

Ek Bilgi: Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: farkliliklara-saygi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ekmişoğlu, M. (2007). Erken çocukluk döneminde farklılıklara saygı kavramı hakkında öğretmen görüşlerinin incelenmesi ve Farklılıklara Saygı Ölçeği'nin geçerlik güvenirlik çalışması (Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> adresinden edinilmiştir.

Farklılıklara Saygı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğe ait maddeler, bu özet kaynakta yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezi referansının incelenmesi gerekmektedir.